

## ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЕЛЕКТРОНИКА „ДЖОН АТАНАСОВ“

### ГРАД СТАРА ЗАГОРА

6000 Стара Загора, ул. „Ген. Столетов“ № 185, тел: 0879369991, info-2400117@edu.mon.bg

*Протокол от Педагогически съвет  
№ 12 / 08.09.2026 г.*

**УТВЪРДИЛ:**

ДЕСИСЛАВА

КОСТОВА

Директор на ПГЕ „Джон Атанасов“

Заповед № 997/ 11.09.2026 г.

### ПЛАН-ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

#### РАЗДЕЛ I. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ, ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Настоящата План-програма за превенция на ранното напускане на училище и предотвратяване на отпадането на ученици в Професионална гимназия по електроника „Джон Атанасов“ – град Стара Загора, е разработена на основание **чл. 263, ал. 4, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование**, който регламентира задължението за приемане на стратегия за развитие, съдържаща мерки за превенция на риска от ранно отпадане от образователната система. Програмата е съобразена с **чл. 5, ал. 2 от ЗПУО** (за държавната политика за предотвратяване на ранното отпадане), **чл. 283, ал. 1, т. 8 от ЗПУО** (за целевото финансиране на училищни програми за намаляване на броя на преждевременно напусналите), както и с изискванията на **Наредбата за приобщаващото образование** (чл. 15, чл. 27, чл. 29, чл. 30 и чл. 59 – относно общата подкрепа за преодоляване на обучителните затруднения и проблемното поведение).

#### Основни принципи при прилагане на Програмата:

- **Равнопоставеност и недискриминация:** Осигуряване на равен достъп до качествено професионално и общо образование за всеки ученик независимо от неговия социален произход, етническа принадлежност, здравословно състояние или образователни дефицити.
- **Превенция пред интервенция:** Идентифициране на рисковите групи и прилагане на превантивни педагогически, психологически и материални мерки преди настъпване на криза от отпадане.

- **Позитивна мотивация:** Основаване на работата с учениците върху принципа на позитивната дисциплина, зачитане на личността, изслушване на ученика и развитие на неговите силни страни.
- **Институционално партньорство:** Координиране на дейностите между РУО – Стара Загора, Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП), органите на МВР и училищната общност по Механизма за обхващане.

## **РАЗДЕЛ II. РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА ОТПАДАНЕ В ГИМНАЗИЯТА**

Като водеща професионална гимназия в региона, ПГЕ „Джон Атанасов“ анализира рисковете от отпадане на ученици в съответствие с чл. 189, т. 1 от ЗПУО и чл. 29 от НПО. Факторите за риск се класифицират в три основни групи:

### **1. Социално-икономически и семейни фактори:**

- Ниско образователно ниво на родителите/настойниците, което рефлектира върху мотивацията на ученика за учене и повишава риска от социално изключване (съгласно чл. 52а, ал. 2 от Наредбата за финансирането);
- Неблагоприятна позиция на пазара на труда на семейството, липса на финансови средства или заминаване на родителите за работа в чужбина, оставяйки децата без ежедневен контрол;
- Ежедневно пътуващи ученици от отдалечени населени места в Старазагорска област, при които съществува риск от умора и системни закъснения за първия учебен час.

### **2. Образователни фактори и дефицити:**

- Обучителни затруднения, индикирани чрез ниски оценки по теория и практика на професията или три последователни слаби текущи оценки (съгласно чл. 27, ал. 2, т. 3 от НПО);
- Липса на системни знания по фундаментални професионални предмети (като Електротехника, Основи на програмирането), което затруднява усвояването на специфичната подготовка в гимназиалния етап;
- Адаптационни проблеми на новоприетите ученици в VIII клас при прехода към специализирано средно образование.

### **3. Поведенчески фактори:**

- Системни отсъствия по неуважителни причини, липса на изградени навици за самоподготовка и неспазване на училищния правилник;
- Прояви на грубо или агресивно поведение, конфликти с връстници или учители, водещи до изолация на ученика от паралелката.

## РАЗДЕЛ III. СТРУКТУРА НА МЕРКИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕВЕНЦИЯ

### 1. ПРЕВАНТИВНО НИВО (Мерки преди възникване на дефицити)

Превантивните дейности са насочени към всички ученици в гимназията с цел повишаване на мотивацията им за учене и обвързване на теоретичното обучение с практическата приложимост:

- **Проучване на семейната среда:** До 31 декември класните ръководители задължително въвеждат в НЕИСПУО данните от работните карти „Характеристика на средата“ (съгласно чл. 14, ал. 2, т. 8 от Наредба № 8), за да се идентифицират ученици от уязвими групи.
- **Занимания по интереси:** Осигуряване на целогодишни извънкласни форми (по чл. 16а, ал. 1 от Наредбата за финансирането) в областта на дигиталната креативност, роботиката, компютърните мрежи и спорта. Тези занимания целят развитие на потенциала на учениците и силно ги обвързват с училищния живот.
- **Кариерно ориентиране:** Регулярно провеждане на срещи и презентации с бизнеса, посещения в ИТ компании и производствени бази в град Стара Загора, за да видят учениците реалната реализация по специалността им.

### 2. ИНТЕРВЕНЦИОННО НИВО (При настъпили затруднения)

Интервенционните мерки се задействат автоматично при отчитане на първите симптоми на обучителни затруднения, дезинтересираност или натрупване на отсъствия:

- **Допълнително обучение по предмети:** При отчитане на три последователни слаби оценки (слаб 2) или системни пропуски по общообразователни дисциплини, теория и практика на професията по педмети от професионалната и специфична подготовка, съвместно с Координатора по приобщаващо образование се организира допълнително обучение по чл. 27 от НПО.
- **Консултации извън редовните часове:** Всеки преподавател по предмет осигурява седмичен график за консултации (утвърждаван от Директора до 15 октомври за I срок). Класният ръководител задължително писмено информира родителите за графиците и насочва учениците.
- **Подкрепа от наставник:** За ученици с риск от отпадане се определя ментор (личност, която те уважават – учител или по-голям ученик), който да спомага за преодоляване на мотивационния срив съгласно чл. 50 от НПО.

### 3. КОРЕКТИВНО НИВО (При тежки случаи)

При тежки или системни нарушения на училищния правилник, след изчерпване на всички психологически и педагогически подходи, се пристъпва към налагане на санкции по реда на чл. 199 от ЗПУО и чл. 58-65 от НПО:

- **Изслушване в присъствие на специалисти:** Преди всяка санкция Директорът задължително изслушва ученика в присъствието на училищния психолог, съгласно чл. 65, ал. 1 от НПО. Писмено се уведомява и родителят.
- **Скала на санкции за неизвинени отсъствия:** В ПВТР на ПГЕ са заложили следните прагове: от 5 до 10 отсъствия -> забележка; над 10 до 15 отсъствия -> предупреждение за преместване в друго училище; над 15 отсъствия -> преместване в друго училище или преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение (за навършили 16 г.).
- **Осигуряване на последваща подкрепа:** За ученици с наложени санкции училището задължително организира засилени психологически консултации и занимания за преодоляване на проблемното поведение съгласно чл. 199, ал. 5 от ЗПУО.

#### РАЗДЕЛ IV. ГОДИШЕН ПЛАН С МЕРКИ, СРОКОВЕ И ОТГОВОРНИЦИ

Конкретните дейности, разпределени по срокове съгласно Единния държавен стандарт на МОН и Контролния план на ЗДУД, са организирани в следната таблица:

| № | Дейност по превенция и интервенция                                                                               | Правни основания                     | Срок                          | Отговорно длъжностно лице             |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Ранно оценяване на риска и анализ на образователната среда. Попълване на картите „Характеристика на средата“.    | чл. 14, ал. 2, т. 8 от Наредба № 8   | Септември – Декември 2026 г.  | Класни ръководители, РНИКТ            |
| 2 | Изготвяне на графика за консултации по предмети от преподавателите и публикуване на сайта на гимназията.         | чл. 15, т. 3 и чл. 18 от НПО         | До 15 октомври 2026 г.        | Всички учители, ЗДУД                  |
| 3 | Разработване и утвърждаване на Програмата за занимания по интереси в сферата на дигиталните науки и технологии.  | чл. 21д, ал. 1 от НПО; чл. 16а от НФ | До 10 октомври 2026 г.        | ЗДУД, Директор                        |
| 4 | Провеждане на Месечен одит на отсъствията по паралелки. Уведомяване на родителите за всяко допуснато закъснение. | чл. 61 и чл. 61а от НПО; ПДУ чл. 34  | Всеки месец (Текущо)          | Класни ръководители, Родителски актив |
| 5 | Организиране на допълнително обучение по предмети за ученици със системни пропуски или 3                         | чл. 27, ал. 2 от НПО; Наредба № 4    | Ноември 2026 г. – Май 2027 г. | Учители по предмети, ЗДУД, ЗДУПД      |

|   |                                                                                                            |                                    |                                         |                                            |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------------------|
|   | последователни слаби оценки.                                                                               |                                    |                                         |                                            |
| 6 | Взаимодействие по Механизма за обхват: съвместни посещения на адреси при отсъствие на ученик над 10 дни.   | чл. 60, ал. 3 от НПО; ЗПУО чл. 101 | При възникване на случай                | Училищен координационен екип, ДСП          |
| 7 | Изслушване на ученици с риск от налагане на санкции. Привличане на ДСП и изготвяне на планове за подкрепа. | чл. 64 и чл. 65 от НПО; КТ чл. 187 | Преди всяка санкция                     | Училищен психолог, Директор, Соц. работник |
| 8 | Изготвяне на Справки-анализи за успеваемостта, отсъствията и ефективността на подкрепата за ПС.            | чл. 263, ал. 1, т. 16 от ЗПУО      | Февруари 2027 г. (I срок) / Юни 2027 г. | ЗДУД, Координатор                          |
| 9 | Организиране на производствени практики в реална среда във фирми-партньори от Стара Загора.                | Рамкова програма В; ЗПОО чл. 9     | Март – Юли 2027 г.                      | ЗДУПД, Наставници                          |

## РАЗДЕЛ V. ПАРТНЬОРСТВО С РОДИТЕЛИТЕ И УЧЕНИЧЕСКО СЕМЕЙСТВО

В съответствие с чл. 208 от ЗПУО и чл. 47-49 от ПДУ, ПГЕ „Джон Атанасов“ разглежда родителите като ключов съюзник в процеса на задържане на учениците. Взаимодействието включва:

- **Текуща двустранна връзка:** Осигуряване на непрекъснат достъп на родителите до Електронния дневник на класа. При първо закъснение или отсъствие от учебен ден класният ръководител задължително контактува с родителя по телефон или имейл (съгласно чл. 61, ал. 3 от НПО).
- **Родителски срещи и консултации:** Организиране на регулярни родителски срещи (поне 2 на срок) за обсъждане на общия климат, успеваемостта и отсъствията. При отсъствие на родител повече от 1 месец от настоящия адрес, той писмено упълномощава лице за контакт (чл. 60, ал. 2 от НПО).
- **Работа с Родителския актив (РА) на класа:** РА (състоящ се от минимум 3 родители съгласно чл. 70 от ПДУ) съдейства за регулиране на микроклимата, организиране на извънкласни инициативи и подпомагане на ученици в неравностойно положение.

## РАЗДЕЛ VI. СЛУЖЕБНО КЛАСИРАНЕ, СЪХРАНЕНИЕ И АРХИВИРАНЕ

В съответствие с действащата **Номенклатура на делата на ПГЕ „Джон Атанасов“ за 2026 година**, заведените по тази Програма документи се обработват и съхраняват при следния строго разписан деловоден ред:

- 1. Оригиналят на Програмата за превенция:** Заприходява се под номенклатурен **Индекс РД-02** („Правилници, програми, указания, наредби и др. по организация и ръководство...“) или **Индекс УД-19** („Годишни планове, отчети, информации на комисии...“). Съхранява се в Архивната служба на училището (стая № 419) за срок от **5 (пет) години**.
- 2. Заповедта на Директора за утвърждаване:** Класира се под номенклатурен **Индекс РД-11** („Заповеди на директора по организация на учебната дейност...“) и се съхранява в Архива за срок от **20 (двадесет) години (ЕК)**.
- 3. Индивидуалната документация (доклади, протоколи, досиета по конкретни случаи):** Прилага се трайно към Личните образователни дела (ЛОД) на учениците под **Индекс УД-10** или в Личните трудови дела на служителите под **Индекс АС-01** (за декларации за конфиденциалност) със срок на съхранение съответно **50 години** (за ЛОД) или **5 години след прекратяване на трудовото правоотношение**.
- 4. Дневник за дейности за подкрепа за личностно развитие:** Съгласно Наредба № 8 се води в електронен формат (pdf) и се съхранява за срок от **5 години** под **Индекс 3-63.1 и ЕР**.